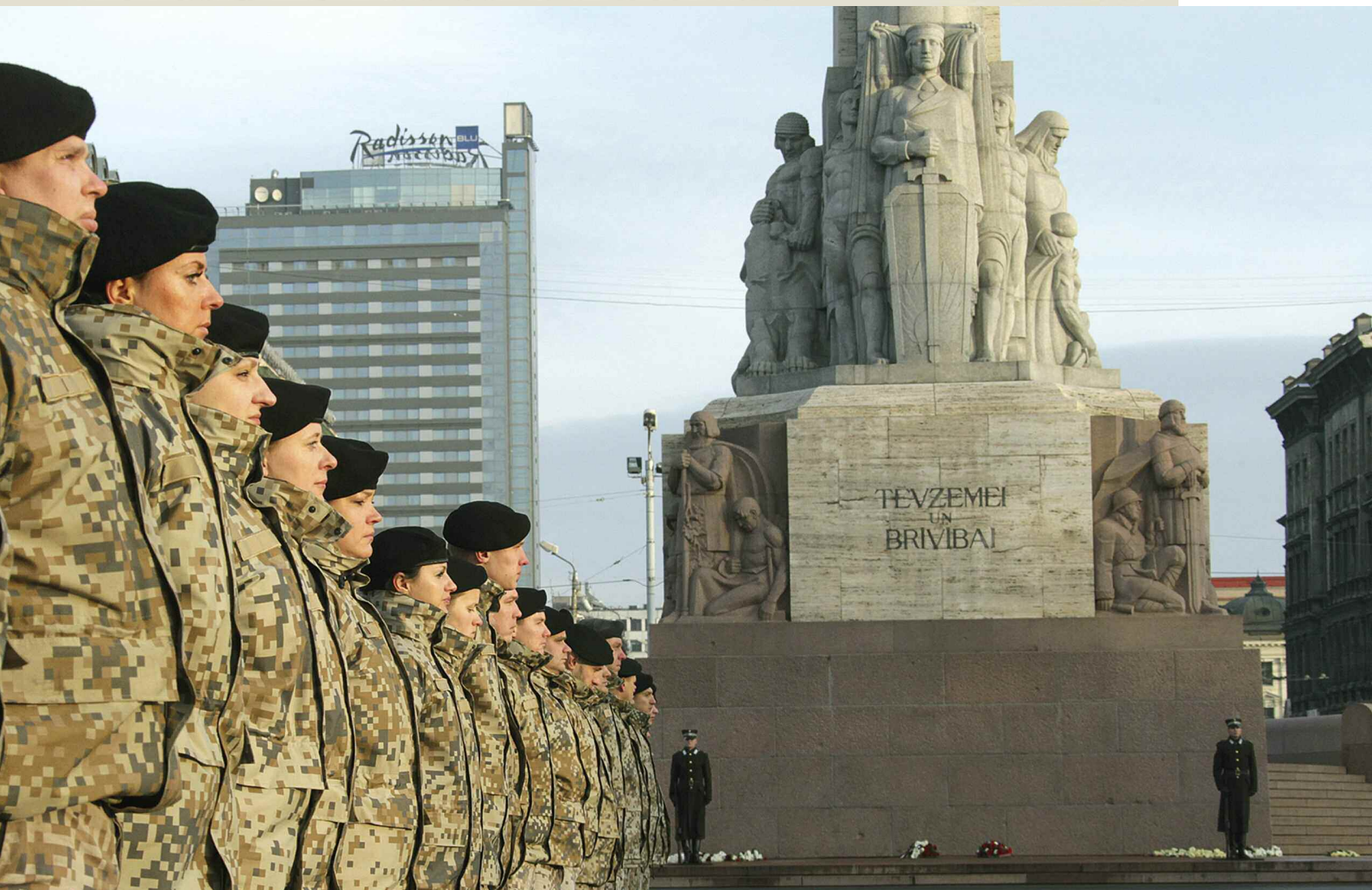

Tēvijas Sargs

KALENDĀRS – 2015 €0,85

Decembris

2014

Nr.12

Latvijas

militārā

hronika,

jaunumi,

fakti,

sasniegumi

militārais
žurnāls

Ja esi Latvijas Republikas pilsonis vecumā no **18 līdz 39 gadiem** un esi ieguvis vai vasarā iegūsi vismaz vidējo izglītību, — tālākā informācija ir domāta **tieši Tev!**

Pat ja neesi vēl ieguvis vidējo, bet tikai pamata izglītību, arī Tev, ja esi pārliecināts par savām fiziskajām un garīgajām spējām, esi drosmīgs un vēlies savu karjeru saistīt ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, Latvijas valsts piedāvā:

KARJERAS IESPĒJAS

Nacionālos bruņotajos spēkos

Latvijas Republikas pilsoņi (vecumā no 18 gadiem) tiek aicināti pieteikties profesionālajā militārajā dienestā (PD) Nacionālajos bruņotajos spēkos (NBS) un Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā (NAA).

Pieteikumu vari iesniegt, arī izmantojot internetu —
<http://www.rjc.gov.lv/lv/Rekrutesana.aspx> (skat. 1. solis)

2015. gadā NBS iesaucamo karavīru skaits — **315** (Sauszemes spēkos — 125, Štāba bataljonā — 25, Jūras spēku flotilē — 10, Speciālo uzdevumu vienībā — 40, studijām NAA — 85, instruktori speciālisti — 5, speciālisti vai karavīri specializētajām vienībām — 25).

PD kurss	PD pieņemamo skaits	Plānotais PD uzsākšanas datums
SzS/ŠBn/speciālisti*	25/15/5	19. 01. 2015.
SzS/ŠBn/speciālisti*	30/10/5	16. 02. 2015.
SzS/JSF/speciālisti*	30/10/5	16. 03. 2015.
SzS/ SUV/speciālisti*	20/20/5	17. 08. 2015.
NAA kadeti	45	07. 09. 2015.
NAA kadeti/ instruktori speciālisti	40/5	07. 09. 2015.
SzS/SUV/speciālisti*	20/20/5	19. 10. 2015.

* vai karavīri specializētajām vienībām.

Plānojot kandidēt uz kādu no iesaukumiem, rēķinies, ka mums būs nepieciešamas vismaz 2 nedēļas, lai pārliecinātos par Tāvu atbilstību PD prasībām

Neatliec pieteikšanos līdz pēdējam brīdim!!!

Nacionālie bruņotie spēki Tev **NODROŠINĀS:**

- Karavīra atalgojumu, sākot **ar pirmo dienu** — apmēram **€ 570** pēc nodokļu nomaksas;
- Bezmaksas **medicīnisko aprūpi**;
- Pilnus **apģērba komplektus** un ekipējumu;
- **Bez maksas** — visu nepieciešamo **izglītību** karjeras uzsākšanai un turpināšanai;
- Pilnu militāro **sociālo garantiju** komplektu (**pabalsti, izdienas pensija, kompensācijas u.c.**);
- **Ārvalstu komandējumus**;
- Pašattīstības un **izaugsmes iespējas**;
- **Karjeru** visa darba mūža garumā;
- **Sociāli respektablu profesiju.**

Pretendentiem jābūt krimināli nesodītiem, ar atbilstošu veselības stāvokli, fizisko sagatavotību un psiholoģisko noturību.

INFORMĀCIJA

www.mil.lv, www.rjc.gov.lv

kā arī Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrā (adrese: Rīga, **K. Valdemāra iela 10/12**; ieeja no Elizabetes ielas);
apmeklētāju pieņemšanas laiks — darba dienās no plkst. 9.00 līdz 16.00. Tālrunis: **67335392**.

Sagatavojsi RJC Rekrutēšanas nodaļu.

Jauns izaicinājums visiem bruņotajiem spēkiem

Līga Lakuča

Foto — Gatis Dieziņš.

— Gada nogale ir laiks, kad izvērtējam padarīto. Ko jūs minētu kā galveno pozitīvo, ko ir izdevies sasniegt?

— Mans svarīgākais uzdevums šogad bija panākt, lai aizsardzības jomai tiktu piešķirts finansējums adekvāti paredzētajam valsts budžetā. Grūtās cīņās tas ir panākts — ir pieņemts politisks lēmums, ka aizsardzības jomai tiks izdalīts atbilstošs finansējums, sākot no nākamā gada. Un arī valdība ir pieņēmusi gala lēmumu par nākamā gada budžetu, un budžets ir nonācis Saeimā. Tā ir viena no retajām situācijām valstī, ka ierakstītais likumā tiek arī izpildīts dzīvē. Pirmo reizi tas ir izdarīts!

Otrs, ne mazāk svarīgs veikums ir tas, ka, izvērtējot ģeopolitiskās situācijas riskus, esam spējuši valdībā pieņemt ļoti būtiskus lēmumus saistībā ar Nacionālo bruņoto spēku mehanizāciju, kas ir ilgtermiņa projekts un ko NBS bija gaidījuši ļoti daudzus gadus. Līgums ir parakstīts, un nākamajā gadā mūsu bruņotie spēki sāks saņemt bruņumašīnas. Šis jautājums ir saistīts ar pretgaisa aizsardzības spēju attīstību, ar lēmumu par Zemessardzes stiprināšanu, iedalot lielu finansējumu turpmākajiem četriem gadiem.

Ļoti būtisks lēmums ir pieņemts arī par Jaunsardzes attīstību nākamajos desmit gados, proti, paredzot, kādā veidā Jaunsardze tiks atbalstīta no aizsardzības budžeta, lai mēs varētu vairāk jauniešu aktīvi iesaistīt Jaunsardzes kustībā.

Savukārt saistībā ar NATO Velsas samitu jāizceļ lēmums, kas paredz, ka mums kā uzņēmēšanai valstij ir jāsniedz arī atbalsts infrastruktūras nodrošināšanā NATO spēkiem, kas ir un būs pārstāvēti Latvijā. Visi šie stratēģiskie lēmumi ir saistīti ar finansējumu, tāpēc vēlreiz gribu uzsvērt, ka šī ir viena no retajām reizēm, kad ir gan likums, gan valdības lēmumi ar attiecīgo finansējumu, lai to visu varētu realizēt dzīvē. Tālākais jau būs atkarīgs no mums pašiem, cik labi mēs to spēsim izdarīt, jo finansējums tuvākajos gados plānots ļoti nopietns. Nākamajā gadā ir atbalstīta valsts budžeta līdzekļu papildu piešķiršana Aizsardzības ministrijas iesniegtajām jaunajām politikas iniciatīvām 19 225 629 eiro, 2016. gadam 63 748 287 eiro un 2017. gadam 136 121 580 eiro apmērā. Tas ir ļoti būtisks palielinājums, un tas jau tiek iestrādāts bāzes izdevumos. Tātad gan Jaunsardzei, gan Zemessardzei, gan visiem bruņotajiem spēkiem

kopumā tas ir nopietns signāls, ka valsts beidzot adekvāti iegulda aizsardzības sistēmā.

— Jūs teicāt, ja nebūs stipras armijas, nebūs arī nekā cita... Ko jūs sagaidāt no bruņotajiem spēkiem pēc šī lielā budžeta pielikuma izcīnīšanas?

— Valsts ir lēmusi, ka aizsardzības jomai būs papildu nauda. No komandiera es sagaidu, lai šī nauda tiktu izmantota to mērķu īstenošanai, kā valdība ir izlēmusi. Šie lēmumi ir tapuši, NBS sadarbojoties ar Aizsardzības ministriju, un valdība apstiprināja to, kas bruņotajiem spēkiem ir bijis nepieciešams. Atbildība būs ļoti liela, lai sasniegtu būtisku izrāvienu bruņoto spēku attīstībā. No karavīriem tiks prasīta daudzu jaunu iemaņu apguve, būs jācīnās ar moderno aparatūru apieties, jo šoreiz bruņotie spēki pirms jaunas iekārtas un ieroču sistēmas. Būs jācīnās mainīt domāšanu, lai visos plānošanas procesos jaunās spējas prastu pilnvērtīgi izmantot. Arī no komandieriem tas prasīs lielu apņemšanos, lai karavīri varētu profesionāli attīstīties. Tas būs izaicinājums visiem bruņotajiem spēkiem. Teiktais attiecas arī uz Zemessardzi un Jaunsardzi. Kā jau esmu uzsvēris, zemessargu skaita palielināšana nav mūsu pašmērķis. Pirmkārt, atbilstoši prasībām jānodrošina jau esošie zemessargi — ar formām, ieročiem, ar atbilstošu apmācību. Jebkurā procesā ir divas puses, un, ja no valsts tiek kaut kas nodrošināts, tad otrai pusei jābūt spējai to pieņemt. Tātad — spējai mācīties, apmeklēt nodarbības, augt līdzī tam, kas tiek piedāvāts.

— Vai varam teikt, ka katra ģimene, kurā ir jaunsargs, zemessargs vai karavīrs, izjutīs šo budžeta pieaugumu bruņotajiem spēkiem?

— Protams, izjutīs, bet tas būs atkarīgs no katra individa. Tagad nevienam nebūs pamata gausties, ka valsts pienācīgi nenovērtē aizsardzības jomu. Taču ikkatram aizsardzības nozarē ir jābūt iesaistītam šajā pilnveidošanās procesā. Es redzu, ka būs lieli izaicinājumi, īpaši attiecībā uz Zemessardzi un Jaunsardzi. Mazākas bažas ir par bruņotajiem spēkiem, viņi ir profesionāli, un tas ir viņu ikdienas darbs. Zemessardzē un Jaunsardzē, kas ir brīvprātīgas struktūras, ir arī ēnas puses, proti, ne vienmēr cilvēki piedalās nodarbībās. Taču, ja mēs nodrošinām apmācību un visu pārējo, tad procesam jānotiek pilnvērtīgi. Zemessardzes komandierim jādomā, kā panākt, lai zemessargi regulāri apmeklētu nodarbības. Mēs esam palielinājuši nodarbību dienu skaitu, lai paaugstinātu profesionalitāti, un tas uzliek pienākumus abām pusēm.

Vajadzību Latvijas valstij ir ļoti daudz, bet politiķi ir akceptējuši, ka pirmām kārtām mums ir jādzīvo drošībā, un ar to ir saistīti visi pārējie jautājumi, arī izglītības iespējas un veselības aprūpe.

Līdz šim mums likās, ka varam justies droši. Taču Ukrainas notikumi lika pārvērtēt daudz ko, arī akcentēt tās vērtības, kas ir svarīgas katras sabiedrības attīstībai. Manuprāt, šajā gadā mēs daudz vairāk novērtējam to, ko nozīmē brīvība, valstiskā neatkarība.

— Kāds būs jūsu novēlējums karavīriem jaunajā gadā?

— Jebkurā gadījumā gribas visiem novēlēt mierīgu gadu, lai nav jaunu satricinājumu. Tajā pašā laikā neaizmirst, ka diendienā jāturpina profesionāli uzlabot savas iemaņas un spējas, lai mēs vienmēr būtu gatavi aizstāvēt savu valsti. **TS**

20. novembra rītā Rīgas starptautiskajā lidostā ieradās Latvijas kontingenta karavīri, kuri sešus mēnešus dienesta pienākumus pildīja Eiropas Savienības vadītajā militārajā operācijā Centrālāfrikas Republikā.

Karavīrus sagaidīja aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis, Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube un Sauszemes spēku kājnieku brigādes komandieris pulkvedis Mārtiņš Liberts.

Latvijas kontingents 40 karavīru sastāvā devās uz nemieru plosīto Āfrikas valsti šā gada 12. jūnijā, lai dienesta pienākumus pildītu tās galvaspilsētā Bangi. Pamatuzdevumi bija saistīti ar patrulēšanu pilsētas ielās, stratēģiski svarīgu objektu un bāzes apsardzi, kā arī bataljona līmeņa uzdevumiem. Latvijas karavīri iekļuva vairākās apšaudēs, kurās necieta neviens no mūsu karavīriem.

Lēmumu par 40 Latvijas karavīru dalību ES militārajā operācijā Centrālāfrikas Republikā uz laiku līdz sešiem mēnešiem Saeima pieņēma 8. maijā. Eiropas Savienības operācija šajā valstī ir pagarināta vēl par trim mēnešiem, taču Latvijas karavīri tajā vairs nepiedalīsies.

20. novembrī Ādažu bāzē aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis un Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube atklāja jaunuzbūvēto kazarmu ēku. Atklājot jaunāko bāzes ēku, aizsardzības ministrs novēlēja, «lai karavīriem tās ir kā mājas, kad nav iespējas būt kopā ar ģimeni».

Jaunatklātā kazarma kalpos kā dienesta viesnīca karavīriem, kuri darba nedēļas laikā uzturas dienesta vietā. Daļai karavīru pastāvīgā dzīvesvieta atrodas pat vairākus simtus kilometru attālumā no Ādažiem, un tas ir viens no iemesliem, kādēļ karavīri darba dienās uzturas kazarmās.

Brūņoto spēku komandieris uzsvēra, ka atklātā kazarma ir pirmā un pagaidām vienīgā karavīru dienesta māja, kas tapusi pēdējo desmit gadu laikā. «Telpas nodrošinātas tā, lai karavīriem būtu iespējams dzīvot atbilstošos apstākļos un viņus motivētu arī turpmākajam dienestam,» — tā jaunatklāto kazarmu raksturoja ģenerālleitnants R. Graube. Viņš pateicās visiem iesaistītajiem par ieguldīto darbu kazarmu ēku kompleksa 1. kārtas īstenošanā.

Kazarmu ēku būvniecības projekta virzība tika sākta 2012. gadā. Kazarmu ēku bloka projektā Ādažu bāzē kopumā paredzēta četru jaunu kazarmu ēku būvniecība. Pilnībā projektu plānots noslēgt 2015. gada beigās vai 2016. gadā, atkarībā no iedalītā finansējuma.

20. novembrī Ādažu bāzē Latvijas aizsardzības nozares vadība svinīgā ceremonijā atvadījās no Norvēģijas bruņoto spēku karavīriem, kuri pēc sekmīgas uzdevumu izpildes atgriezies mājās.

Uzrunājot Tēlemarkas bataljona karavīrus, kuri Latvijā ieradās 21. septembrī, bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube uzsvēra, ka Norvēģijas karavīru atrašanās Latvijā ir daļa no stratēģiskās komunikācijas ziņas, kas tiek sniegta sabiedrībai, proti, notiek intensīva alianses valstu sadarbība drošības stiprināšanā, kas ir būtiski pašreizējā drošības situācijā reģionā un pasaulē. Viņš norādīja, ka sadarbība ir devusi būtisku ieguldījumu abu valstu karavīru profesionalitātes pilnveidošanā, uzsverot, ka Latvijas karavīriem viens no svarīgākajiem ieguvumiem ir bijusi iespēja sadarboties ar mehanizētajām vienībām un attiecīgi arī plānot šādu vienību izmantošanu dažāda veida operācijās.

Majoris Otu Lēvlann, Tēlemarkas bataljona rotas kaujas grupas komandieris, teica atzinīgus vārdus par viesmīlīgu uzņemšanu, īpaši uzsverot 2. kājnieku bataljona un tā komandiera pulkvežleitnanta Māra Gavrilko sniegto atbalstu viņa vienībai.

Viņš arī pateicās kājnieku brigādes komandierim pulkvedim Mārtiņam Libertam, kura vadībā Norvēģijas vienībai tika nodrošināta apmācība un kopēji treniņi kā ar Latvijas, tā arī ASV un citu valstu karavīriem, kuri piedalījās starptautiskajās mācībās «Sudraba bulta 2014».

«Mēs trenējāmies kopā ar Latvijas, Igaunijas, kā arī ASV karavīriem, kas šeit ieradusies stiprināt drošību un parādīt alianses vienotību,» uzsvēra majors O. Lēvlann. «Treniņi bija ļoti līdzīgi tiem, kādus mēs būtu veikuši Norvēģijā.»

Norvēģijas bruņoto spēku Tēlemarkas mehanizētā kājnieku bataljona karavīri, kas savu profesionalitāti un kaujas spējas pierādījuši, desmit gadus dienot starptautiskajā operācijā Afganistānā, ieradās Latvijā, lai piedalītos kopīgos treniņos un mācībās «Sudraba bulta 2014».

Viņu uzdevums bija nodrošināt alianses spēku pastiprinātu klātbūtni Baltijas valstīs, kā arī sagatavoties dežūrai NATO Reaģēšanas spēkos, ko Tēlemarkas bataljons veiks jau nākamgad.

Lēmums par Norvēģijas karavīru ierašanos Latvijā tika pieņemts pēc Ukrainas krīzes sākšanās, kad NATO izlēma pastiprināt savu klātbūtni dalībvalstīs alianses austrumos. Norvēģija atbalstīja šo lēmumu, nosūtot uz Latviju daļu no Tēlemarkas bataljona. Latvijā ieradās 170 norvēģu karavīri, līdzī atvedot militāro tehniku, tai skaitā desmit kaujas mašīnas CV-90 un bruņutransportierus M-113, kā arī kravas mašīnas.

Daudzi bataljona karavīri ir dienējuši Afganistānā kopā ar latviešiem, un Norvēģijas bruņoto spēku sadarbība ar Latvijas bruņotajiem spēkiem ir sākusies jau 20. gs. 90. gadu sākumā.

Tēlemarkas bataljons ir profesionāla vienība, kas sastāv no vairāk nekā 500 karavīriem un ir izvietots Rēnā — vienā no jaunākajām un modernākajām Norvēģijas bruņoto spēku bāzēm.

20. novembrī Viļņā tikās Baltijas jaunsargu organizāciju — «Jaunsardze» (Latvija), «Kodututred», «Noored Kotkad» (Igaunija) un «Šaulių sąjunga» (Lietuva) — vadītāji un pārstāvi.

Dalībnieki diskutēja par reģionālās identitātes stiprināšanu, izpratnes veicināšanu par drošības un aizsardzības politiku, starptautiskajiem drošības izaicinājumiem un to, kā šī brīža politiskajā situācijā pilnveidot Baltijas jaunsargu kustību izaugsmi un sadarbību. Jaunsargu kustības visās trijās Baltijas valstīs tika atzītas par vislabāko patriotisma audzināšanas veidu un integrācijas platformu. Turklāt to sadarbība būtu jāpaplašina, piesaistot tuvējās kaimiņvalstis, tāpēc jau no nākamā gada plānots uzsākt sadarbību ar Poliju. Lietuvas «Šaulių sąjunga» mērķtiecīgi strādā, lai no nākamā gada nometnēs tiktu iesaistīti bērni un jaunieši no lietuviešu diasporām Amerikā, Kanādā un citās valstīs.

Katras organizācijas pārstāvi pasākumā informēja par šī gada nozīmīgākajiem notikumiem un 2015. gada plāniem. Noslēgumā tika parakstīts protokols par sadarbību un kopējiem projektiem 2015. gadā.

Nākamgad Baltijas jaunsargi piedalīsies vairāk nekā 15 kopējos projektos. Lietuvā lielākais un nozīmīgākais projekts būs militārā nometne «Žalgiris» jūlijā, Igaunijā — vasaras nometne augustā, Latvijā — nometne «Baltic Guards 2015» augustā un Baltijas jaunsargu organizāciju vadītāju tikšanās novembrī Daugavpilī.

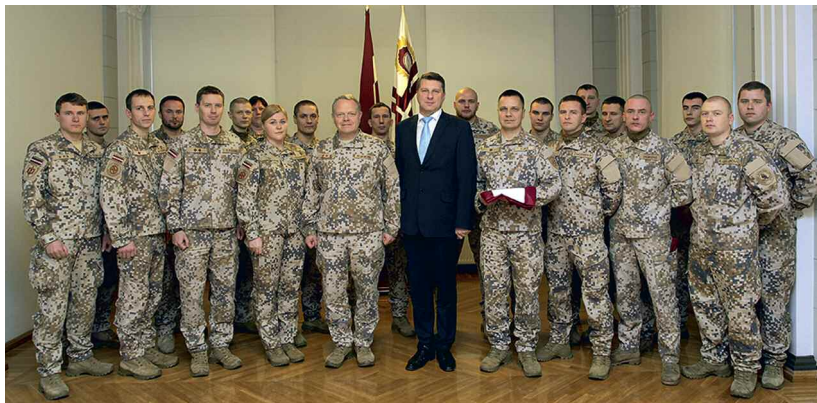
Baltijas jaunsargu organizāciju vadītāji, parakstot sadarbības protokolu. No kreisās: A. Stazdiņš (Jaunsardze), L. Gumbins («Šaulių sąjunga»), A. Narisa («Kodututred») un S. Tamms («Noored Kotkad»).

4. decembrī svinīgā ceremonijā uz Afganistānu pavadīja nākamo Latvijas kontingentu, kurš būs pirmais kontingents NATO vadītājā apmācības operācijā «Resolute Support», tādējādi noslēdzot dalību alianses vadīto Starptautisko drošības atbalsta spēku kaujas operācijā, kurā Latvija piedalījās kopš 2003. gada. Tas notika tikai dažas stundas pēc tam, kad Saeima apstiprināja Latvijas karavīru dalību jaunajā alianses militārajā operācijā.

Karavīrus uz operācijas rajonu pavadīja aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis un Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube, kā arī kontingenta karavīru vienību komandieri.

«Bruņotie spēki ir ne tikai drošības garantis Latvijas iedzīvotājiem, bet arī NATO dalībvalstīm un valstīm, uz kurām tiek nosūtīti NATO karavīri,» karavīriem teica aizsardzības ministrs, uzsverot, ka karavīru mērķis ir sniegt atbalstu, lai Afganistānā drošības spēki sasniegtu tādu pašu gatavotības līmeni kā NATO spēki.

Operācija darbību sāks 2015. gada 1. janvārī.

10. decembrī Rīgas Svētā Pēterā baznīcā un pie Brīvības pieminekļa notika Štāba bataljona 95. gadadienai veltītie svinīgie pasākumi.

Štāba bataljona Godasardzes rotas karavīri ikvienam Rīgas iedzīvotājam un galvaspilsētas viesim bija sarūpējuši īpašu velti — rotas karavīri pie Brīvības pieminekļa veica citādāku godasardzes maiņas rituālu, nekā tas ierasts ikdienā.

Aizsardzības spēku Štāba bataljons tika atjaunots 1992. gada 1. februārī. Aizsardzības spēku Štāba bataljonam tika uzdots pildīt tos pašus uzdevumus kā pirms Otrā pasaules kara. Laika gaitā uzdevumu apjoms un dažādība ir pieaugusi.

Štāba bataljona sastāvā ietilpst dažādas apakšvienības — Godasardzes rota, Štāba un apgādes rota, Radiosakaru un Radioreleju rota, Sakaru un informācijas sistēmu atbalsta centrs un NBS orķestris.

Sagatavojusi **Ieva Plēsuma**.
Foto — Gatis Dieziņš un Normunds Mežiņš.

Ogres zemessargu rindas papildina studenti

Taivo Trams

Foto — Gatis Dieziņš.

Runājot ar cilvēkiem par pēdējā laika notikumiem Ukrainā, ir nācies uzklaut dažādas versijas par viņu iespējamo rīcību, ja kaut ko līdzīgu Doneckai mūsu austrumu kaimiņš mēģinātu organizēt arī Baltijā. Jāatzīst, ka daļa cilvēku ļaunākajā gadījumā domā par iespējami ātru emigrēšanu. Tomēr lielākā daļa, gan virieši, gan sievietes, saka — mēs paliksim un cīnīsimies, ja vien būs tāda iespēja. Cilvēku, kuriem Dzimtenes mīlestība nav tikai skaisti vārdi, kļūst arvien vairāk. To apliecina arī arvien lielāks skaits interesentu, kuri stājas Zemessardzē, lai sniegtu savu ieguldījumu valsts drošības līmeņa paaugstināšanā.

Paraugmācības rada milzu interesi

Šķiet, teju vislielāko jauno zemessargu pieplūdumu ir piedzīvojis Ogres 54. inženiertehniskais bataljons, kurā lielu daļu jaunpieņācēju veido studenti. «Šis process sākās šī gada pavasarī, kad Ukrainas notikumu dēļ sabiedrībā bija liels emocionāls

pacēlums un daudziem radās doma, ka ir kaut kas jādara Latvijas aizsardzības labā,» saka Zemessardzes 54. inženiertehniskā bataljona štāba apgādes rotas **virsseržants Ivars Vārslavāns**.

Tiesa, arī bataljona vīri ir pielikuši pūles un centušies informēt potenciālos zemessargus par dienesta iespējām un perspektīvām. «Kopā ar Gintu [kapteinis Gints Rosnis, ZS 54. bataljona rotas komandiera vietnieks] padomājām un izlēmām uztaisīt tādas kā demo mācības ar tehnikas iesaistīšanu, parādot, ko mēs kā izlūkvads ikdienā darām. Kā zemessargu kandidāti tika uzaicināti arī pārstāvji no studentu vidus, viņiem tas iepatikās, un tā, var teikt, arī viss sākās,» stāsta I. Vārslavāns.

Daļa studentu kā zemessargu kandidāti sāka apmeklēt apmācības bataljonā, līdztekus kārtojot nepieciešamās formalitātes, lai kļūtu par pilnvērtīgiem zemessargiem, — medicīniskās pārbaudes, testus, izziņas par savu nesodāmību utt. Savukārt pirmie labie iespaidi par apmācību kārtību ZS 54. bataljonā radīja tādu kā ķēdes reakciju — vieni studenti pastāstīja citiem, tie — vēl citiem, un interesentu pulks kļuva arvien lielāks. «Pēc tam jau mūs pašus aicināja uz Rīgu — abi ar Gintu braucām, uzrunājām studentus vairākkārt. Un process aizgāja plašumā — spēj tikai ar visu tikt galā.» Pašlaik visas formalitātes ir nokārtojusi un ZS 54. bataljonā iestājušies 38 zemessargi, zemessargu kandidātos ir vēl ap 30 cilvēki. No visiem jaunpieņācējiem studenti ir 70 — 80%.

«Protams, nebija tā, ka mēs būtu agitējuši tikai un vienīgi par savu bataljonu — noteikti, nē. Mēs visiem stāstījām par pašreizējo situāciju pasaulē un to, kā tas var ietekmēt arī Latviju. Aicinājām padomāt, ko katrs pats var darīt lietas labā, piemēram, stāties Zemessardzē, izvēloties to bataljonu, kas piemērotāks un tuvāks mācību vai dzīvesvietai. Tāpēc, iespējams, mēs ar savām aktivitātēm esam veicinājuši cilvēku pieplūdumu arī citos bataljonos,» domā I. Vārslavāns.

Pieaugums par 200 — 300%

Spriežot pēc studentu intereses un jaūtājumiem, zemessargi secinājuši, ka jauniešiem ir visai aptuvens priekšstats par to, kas ir Zemessardze un kas tajā notiek. «Mums bija diezgan pamatīgi jāskaidro, kas ir Zemessardzes uzdevumi, mērķi, funkcijas. Priecc tas, ka studenti ir ļoti aktīvi, izrāda interesi un arī paši meklē atbildes uz neskaidrajiem jautājumiem,» atzīst G. Rosnis.

Jauno zemessargu pieplūdums līcis pārkārtot arī bataljona ierasto darba un apmācību ritmu. «Parasti mēs pamatapmācības kursu bataljonā veicam reizi gadā. Bet, tā kā cilvēku pieplūdums par 200 — 300% pārsniedza paredzēto, pamatapmācības kursu organizējām uzreiz, ņemot vērā aktuālās izmaiņas. Mūsu moto — «Ir zemessargs — ir Zemessardze», tāpēc jānāk pretī tiem cilvēkiem, kuri grib kaut ko darīt, nevis tikai skaitīties Zemessardzē,» uzsver I. Vārslavāns.

Pamatapmācības kurss ne tikai pielāgots jauno un topošo zemessargu vajadzībām laika ziņā, bet arī iespēju robežās tiek padarīts interesantāks un saistošāks. «Mēs esam aicinājuši kā speciālistus piedalīties apmācības procesā savus bijušos dienesta biedrus,

un daudzi labprāt ir tajā iesaistījušies. Kā zināms, ieroci var vienkārši izjaukt un salikt, bet to pašu var izdarīt arī daudz saistošāk un interesantāk,» saka I. Vārslavāns.

Protams, šāds iepriekš neplānots cilvēku skaits un apmācību intensitātes pieaugums prasa vairāk arī no bataljona rīcībā esošajiem resursiem.

«Liels pluss ir tas, ka bataljona «vecais sastāvs», ja tā var teikt, ir ļoti labi sagatavots. Viņi jau ir instruktori, tā ka lielākoties nav jāmeklē speciālisti no citurienes,» stāsta **kapteinis Gints Rosnis**.

Apmācības programma izveidota pilnībā no jauna, orientējoties tieši uz jaunpieņācējiem. «Nu jau notiek arī pirmie speciālie kursi — snaipera un ložmetējnieku. No jaunā gada būs spridzinātāju kurss, par kuru ir ļoti liela jauno zemessargu interese,» piemin I. Vārslavāns.

Informācija no pirmavota

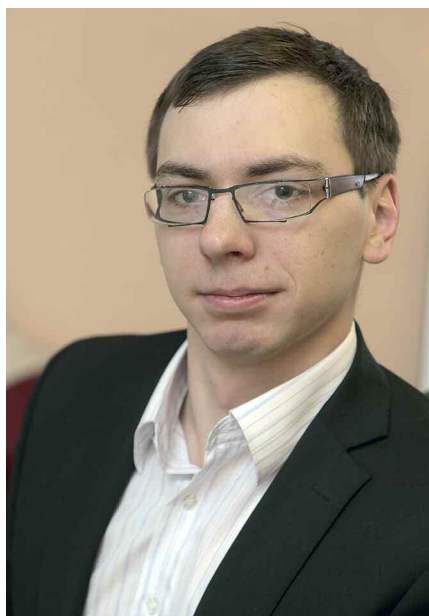
Neparasti lielo studentu pieplūdumu Ogres zemessargu bataljonā paši jaunieši skaidro ar labo piedāvājumu un lielisko informācijas apriti studentu vidē. «Ļoti svarīgi bija tas, ka te var veidot vienību kopā ar cilvēkiem, kurus labi pazīsti. Vari iestāties Zemessardzē kopā ar draugiem, kuriem tu uzticies, kurus esi iepazinis. Līdz ar to var veidot kopā labu komandu,» skaidro 54. inženiertehniskā bataljona zemessargs Jānis Garancis, filozofijas students. Informāciju par iespējām iesaistīties Zemessardzē viņš guvis no pirmavota, un tā likusies ļoti uzrunājoša. «Liela nozīme bija apstāklim, ka mums bija tieša komunikācija, ka bija iespēja uzreiz uzdot interesējošos jautājumus

un saņemt atbildes. Ja to pašu ziņu mēs saņemtu ar mediju starpniecību, rezultāts varētu arī nebūt tik labs,» domā J. Garancis. Komunikācija bijusi pietiekami neformāla, studenti pārrunās varējuši justies brīvi un nepiespiesti. «Mums visu stāstīja vienkārši un saprotami, un bija skaidri redzams, ka stāstītājs patiešām orientējas tajā, ko saka, un ir profesionālis savā jomā.»

Labu iespaidu atstājuši arī bataljona komandējošais sastāvs un instruktori. «Jau pirmajās apmācībās mēs redzējām, ka instruktori ir zinoši un pieredzējuši. Viņi iedvesa cieņu — jau no stājas vien bija noprotams, ka viņiem patiešām ir reāla pieredze. Un tas savukārt ļāva saprast, ka te ir iespēja daudz ko iemācīties un attīstīt sevi tālāk,» atzīst J. Garancis. Arī šis aspekts ir ļoti būtisks, jo studentam, ja viņš ir izlēmis veltīt savu laiku vēl kādam mērķim, ir svarīgi katrā nodarbību reizē apgūt kaut ko jaunu. Ogres jaunajiem zemessargiem tāda iespēja ir. «Bieži vien tā reize vai divas mēnesi šķiet pat par maz, tādēļ papildu kursi un iespējas apgūt jaunu specialitāti jau apmācību sākumā ir ļoti nozīmīgi.»

Informācija studentu vidē izplatījusies visai ātri. «Process sākās ar pašiem pirmajiem cilvēkiem, kuri apmeklēja pirmās mācības kā novērotāji. Pēc tam viņi citiem stāstīja, ka patiešām ir bijis interesanti, ir bijusi reāla darbība, nevis sēdēšana klasē un teorijas klausīšanās.» Sava loma bija arī tam, ka 54. bataljons ir inženiertehniskais, tātad — ir iespēja strādāt ar tehniku, kas savukārt patiek tehnisko specialitāšu studentiem. Arī Jānis pirms pievēršanās filozofijai trīs gadus studējis mehatroniku Rīgas Tehniskajā universitātē. «Viena lieta ir pārvietoties ar kājām pa mežu, cita — redzēt, ka līdzās ir nopietna tehnika. Tas noteikti nav izšķirošais, lemjot par iesaistīšanos Zemes-

sardzē, bet ir patikams papildinājums,» secina **zemessargs Jānis Garancis.**

Pašu brīvdienas otrajā plānā

Apmācības un studijas ir iespējams apvienot bez lielām problēmām. Gadījumā, ja kāda nedēļas nogale ir aizņemta, studenti var variēt un pieteikties nodarbībām citā laikā, pie viena izmēģinot arī kādu citu specialitāti. «Plānojot mācības, es vados no tā, vai man uz konkrēto apmācību būs cilvēki. Mēs katru reizi iepriekšējās mācībās pajautājam cilvēkiem, vai viņi tiks, un tad atbilstoši koriģējam apmācību plānu. Paša ielānotās brīvdienas noteikti nav prioritāte. Maksimāli jānāk pretī cilvēkiem, jo, kā jau teicu — ir zemessargs, ir Zemessardze,» uzsver I. Vārslavāns.

Protams, līdz ar to nākas kaut ko ziedot no sava brīvā laika, atraujot to ģimenei. «Var teikt, ka kopš septembra es divus mēnešus

tikpat kā nebiju mājās. Strādāju algotu darbu, brīvajā laikā ir Zemessardze. Bet šādā situācijā, ja nāk puīši, kas ir gatavi iesaistīties un mācīties, mans pienākums ir darīt visu iespējamo, lai viņus atbalstītu. Protams, cieš ģimenes, bet mūsu sievas un vīri savā būtībā arī ir zemessargi un ir dienestā — viņi ir mūsu apgāde,» atzīst G. Rosnis.

Nemācās no prezentācijām un grāmatām

«Es neesmu no tiem komandieriem, kas māca klasē. Mēs ejam mežā un mēģinām lietas darīt tīri praktiski, teoriju savienojam ar praksi. Tās lietas, kas obligāti jāzina no teorijas, iedodu zemessargiem materiālu veidā, lai viņi ar tiem iepazīstas citā laikā. Galu galā — viņi ir lieli cilvēki, un man nav mācību procesā jāsež viņiem līdzās un jāpārbauda, vai viss ir izlasīts,» saka I. Vārslavāns. Arī pirms visām mācībām jaunajiem zemessargiem ir iespēja saņemt nepieciešamos materiālus un pašiem izpētīt apgūstamo vielu. «Viss ir atkarīgs no pašiem, no pašu gribas un motivācijas,» uzsver G. Rosnis. Tieši tas pats attiecas arī uz jauno un topošo zemessargu fizisko sagatavotību. «Cilvēki pie mums nāk mācīties aizstāvēt savu dzimteni, un viņi apzinās, kas viņiem ir pa spēkam, kāda ir viņu fiziskā sagatavotība, tāpēc arī viņi paši sevi pilnveido. Mēs bataljonā varam iedot militārās zināšanas un iespēju progresēt.» Par bataljona papildinājumu gan ir sakāmi tikai labi vārdi — studentu un citu jauno zemessargu fiziskā kondīcija ir labā līmenī, savukārt interese par citām ar dienestu saistītajām lietām ir milzīga. «Neviens no viņiem nav atnācis pie mums un teicis — te nu es esmu, māciet! Viņi paši brīvajā laikā rokas pa internetu un meklē interesējošo informāciju. Viņu motivācija ir ļoti, ļoti augsta,» rezumē G. Rosnis. **ES**

Pirmā konference par NBS vēsturi

Šā gada 27. novembrī Latvijas Kara muzejā norisinājās starptautiska zinātniskā konference, veltīta Latvijas Republikas Nacionālo bruņoto spēku izveidošanas 20. gadadienai. Atjaunotās Latvijas Republikas aizsardzības sistēma un bruņotie spēki sāka veidoties pagājušā gadsimta 90. gadu sākumā. Šajos divos gadu desmitos Nacionālo bruņoto spēku vēstures kopaina vēl nav apzināta, tāpat kā nav veikti nopietni pētījumi atsevišķu spēku veidu vēsturē. Pie vēsturnieku veikuma var pieskaitīt vien dažas publikācijas atsevišķos akadēmiskos izdevumos (Latvijas Kara muzeja gadagrāmatās, žurnālos «Militārais apskats» un «Kadets») par mūsu valsts mūsdienu militāri politisko vēsturi.

Konference Latvijas Kara muzejā bija pirmais mēģinājums apzināt to, kas līdz šim ir paveikts mūsu valsts bruņoto spēku un aizsardzības sistēmas veidošanas vēstures izpētē, informējot sabiedrību par veikumu šīs Latvijai nozīmīgās vēstures lappuses pētniecībā. Šajā starptautiskajā konferencē piedalījās gan mūsu valsts dažādu pētniecisko struktūru un Nacionālo bruņoto spēku pārstāvji, gan viesi no Lietuvas un Igaunijas.

Konferences akadēmisko daļu ievadīja Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Drošības un stratēģiskās pētniecības centra pētnieka Edgara Engīzera historiogrāfiskais pārskats par Latvijas mūsdienu militārās vēstures izpētē veiktajiem pētījumiem.

Par Latvijas Aizsardzības ministrijas veidošanu un pirmajiem pastāvēšanas gadiem savā priekšlasījumā stāstīja Latvijas Zinātņu

akadēmijas viceprezidents Dr. habil. pol. Tālav Jundzis — pirmais aizsardzības ministrs pēc neatkarības atjaunošanas, līdz ar to viņa stāstījums lielā mērā bija balstīts personīgajā pieredzē. T. Jundzis ir arī autors monogrāfijai «Latvijas drošība un aizsardzība», kas līdz šim ir vienīgais lielākais pētījums par mūsu valsts aizsardzības struktūru atjaunošanu pēc neatkarības atgūšanas. Par atsevišķu bruņoto spēku veidu vēsturi šajā konferencē referēja pulkvedis Jānis Hartmanis — par Zemessardzes veidošanos — un kapteinants Jānis Viļums — par Jūras spēku pirmsākumiem. Konferences dalībnieki runāja par Aizsardzības spēku un Nacionālo bruņoto spēku vienību vēsturi: brigādes ģenerālis Andis Dilāns — par *BALTBAT* veidošanos un devumu NBS attīstībā; Latvijas

Kara muzeja nodaļas vadītāja Sarmīte Baltiņa — par robežsardzes organizēšanos un attīstību. Atsevišķi priekšlasījumi bija veltīti tēmām, kas tieši neskar bruņoto spēku vienību vēsturi: Latvijas Kara muzeja direktora vietnieks Dr. hist. Juris Ciganovs referēja par sabiedrības attieksmi pret aizsardzības struktūru veidošanos Latvijā 20. gs. 90. gadu sākumā, bet muzeja vēsturniece Birta Medne — par iesaukšanu obligajā militārajā dienestā laikā no 1991. līdz 1994. gadam.

Latvijas un Igaunijas sadarbībai militārajā jomā pieskārs Baltijas aizsardzības koledžas pētnieks brigādes ģenerālis Mēliss Kili no Tartu, kurš savā priekšlasījumā pastāstīja par pirmajiem Baltijas valstu kontaktiem militārajā jomā un Latvijas — Igaunijas kopējo militāro projektu aizsākumiem pagājušā gadsimta pēdējā desmitgadē. Savukārt Lietuvas Aizsardzības akadēmijas Aizsardzības zinātņu institūta pētnieks majors Ģintauts Jakštis, stāstot par pirmajiem abu valstu militārajiem sadarbības projektiem, uzsvēra, ka arī mūsu kaimiņvalsti Lietuvas pirmo militāro vienību pētišanas vēsturi apgrūtinā vēsturisko arhīvu un dokumentu trūkums: daudzi dokumenti par 20. gs. 90. gadu sākumā notikušajiem procesiem ir nozaudēti, bet daļa iznīcināta 1991. gada augusta puča laikā.

Sagatavojis **Juris Ciganovs**.
Foto — Normunds Mežiņš.

Rezerves virsnieku asociācija atskatās uz 15 darba gadiem

Taivo Trams

Foto — Normunds Mežiņš.

Novembra nogalē savu 15. jubileju atzīmēja Latvijas Rezerves virsnieku asociācija (LRVA), kas apvieno savas aktīvās dienesta gaitas beigušos virsniekus no dažādām bruņoto spēku vienībām. LRVA aizvadīto gadu laikā ir plaši attīstījusi organizācijas starptautiskos sakarus, aktīvi darbojoties arī Pasaules rezerves virsnieku asociāciju konfederācijā (CIOR), kā arī intensīvi strādājusi, lai paplašinātu iespējas rezerves virsniekiem savas zināšanas izmantot aizsardzības sistēmas stiprināšanā. Asociācijas jubilejai veltītais svētku pasākums notika 5. decembrī Latvijas Kara muzejā.

Aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis, sveicot pasākuma dalībniekus, pateicās viņiem par padarīto darbu aizvadītajā laikā posmā. Daudzi no LRVA biedriem ir bijuši gan uz barikādēm un aizstāvējuši Latvijas neatkarību, gan arī līdzdarbojušies Nacionālo bruņoto spēku veidošanā. Ministrs norādīja, ka pašlaik aktuālais jautājums par valsts budžeta veidošanu un aizsardzībai atvēlētajiem līdzekļiem ir labs indikators, kas demonstrē valsts attieksmi pret tās aizsardzību. «Šī gada notikumi ir mūs pamodinājuši un pierādījuši, ka nedzīvojam tik drošā pasaulē, kā tas likās līdz šim,» uzsvēra R. Vējonis. Ja šādos ārpolitisko norišu apstākļos neizdarīsim pareizos secinājumus, citas iespējas vairs var arī nebūt. Vienlaikus tas ir aicinājums uz sadarbību visiem, arī LRVA, jo tikai kopīgiem spēkiem ir iespējams realizēt nopietnus uzdevumus, uzsvēra ministrs.

Latvijas bruņotie spēki ir daudz cietuši ekonomiskās krīzes laikā, atzina R. Vējonis. «Ienākot šajā sistēmā, man bija ļoti skaudri redzēt, ka neesam spējuši novērtēt to, cik svarīgi ir ieguldīt drošībā. Tieši tādēļ es ceru, ka tagad mums nezudīs sapratne, ka valsts aizsardzībā un drošībā ir jāiegulda. Vienlaikus mums ir arī jābūt gataviem sadarbīties ar saviem partneriem, jo bez drauga pleca pašreiz izdzīvot būs grūti. Latvija vairs nedrīkst atkārtot to vēsturisko situāciju, kāda bija pirms Otrā pasaules kara, kad mēs agresijas priekšā bijām faktiski vieni,» sacīja aizsardzības ministrs.

«Mūsu asociācija perspektīvā būtu gatava uzņemties un realizēt pasākumus, lai apvienotu virsniekus, kas atvaļinās no bruņotajiem spēkiem. Mūsu valsts ierobežoto cilvēkresursu apstākļos mēs nedrīkstam ignorēt un šķiesties ar pašu dārgāko, kas mums ir — ar cilvēkiem, kuri ir profesionāli un patrioti. Kopā ar Aizsardzības ministriju, Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem un citām nevalstiskajām organizācijām ir jāveido sistēma un sadarbības modelis, lai cilvēkresursi tiktu izmantoti mūsu valsts drošības stiprināšanai,» pasākumā akcentēja LRVA prezidents rezerves pulkvedis Raimonds Nitišs. Runājot par aktuālākajiem nākotnes darbiem, viņš uzsvēra, ka noteikti turpināsies aktīva darbība Pasaules rezerves virsnieku asociāciju konfederācijā (CIOR). «Darbs šajā konfederācijā un dalība tās darba grupās ir lieliska iespēja uzturēt mūsu rezerves virsnieku kompetences līmeni, iegūt jaunas zināšanas un sniegt savu, Latvijas, ieguldījumu konfederācijas kopējo mērķu sasniegšanā. Konfederācijas pasākumos un darba sesijās mums ir iespēja iegūt svaigāko un aktuālāko informāciju drošības un aizsardzības jomā, kontaktēties ar citu valstu delegācijām un NATO pārstāvjiem visaugstākajā līmenī. Iegūtā pieredze un informācija var palīdzēt sakārtot sistēmu mūsu pašu valstī, ņemot vērā aktuālās starptautiskās norises un prioritātes.»

Nākotnē LRVA cer pilnveidot savu sadarbību ar jauniešiem, tostarp Jaunsardzi un Zemessardzes Studentu bataljonu. «No savas puses asociācija noteikti attīstīs manis iepriekš

minētos darbības virzienus. Savu iespēju robežās tā ir gatava iesaistīties arī jaunos projektos un iniciatīvās, kas vērstas uz mūsu valsts drošības un aizsardzības spēju stiprināšanu visplašākajā nozīmē,» sacīja LRVA prezidents.

Savukārt ilggadējā LRVA prezidente virsleitnante Benita Feldmane atzina, ka vēlētos, lai tuvākajā laikā likuma kārtībā dzīvētu ieviesta skaidrība jautājumā par bruņoto spēku rezervēm. «Šis jautājums kaut kur iestrēdzis un netiek realizēts. Ja tādu likuma normu tomēr ieviestu, rezerves virsniekiem rastos iespēja piedalīties mācībās, piemēram, kopā ar Zemessardzi. Tas neprastu speciālus līdzekļus, bet šiem cilvēkiem ir vajadzīgs kāds likumisks pamatojums, lai varētu savienot dienestu un darbu.»

B. Feldmane ar gandarījumu atcerējās 2007. gadā Latvijā rīkoto starptautisko CIOR kongresu, kurā piedalījās 800 dalībnieki. Pasākums ļoti daudz deva Latvijas prestižam šajā jomā. «Mums ir piedāvāts rīkot arī nākamā kongresu 2016. gadā, bet, vai saņemsim akceptu no augstākām instancēm, — tas vairs nav atkarīgs no mums. Fiziski un garīgi mēs to spētu īstenot.» **TS**

Meitene ar karavīra raksturu — Luīze Priedīte

Džoanna Eglīte

Foto —

Luīze Priedīte ir dzirkstoša, dzīvespriecīga jauna sieviete. Paskatoties uz viņu, vismazāk nāk prātā asociācijas ar militāro jomu. Tomēr līdzīgi kā viņa, piedaloties izturības spēlē «Iesaukts armijā», ir guvusi mācību, ka cilvēka patiesais spēks vai nevarēšana mājā tā galvā, arī man sarunā ar Luīzi atklājas, ka aiz nepārprotamās sievišķības viņā mīt karavīrs.

Desmit dienu pārbaudījumus, kas bija pietuvināti militāro mācību procesam un aizvadīti uz spēku izsūkuma, pārguruma un miega bada robežas, Luīze uzskata par ļoti vērtīgu pieredzi, kas ļāvusi ne tikai atklāt savas rakstura šķautnes, bet arī ieraudzīt Latvijas bruņotos spēkus gluži citām acīm — ar dziļu cieņu un nelielu piederības sajūtu vienlaikus. Tieši Luīzi — daudz lielāku un fiziski stiprāku dalībnieku vidū — NBS pārstāvji atzina par uzvarētāju spēles «Iesaukts armijā» pārbaudījumos. Lai nezaudētu iegūto pieredzi, Luīze ir iestājusies Zemessardzes studentu bataljonā.

Pēc izglītības bioloģe, apveltīta ar ļoti skaidru, asu prātu, ikdienā Luīze strādā par sporta treneri — gan privātiem klientiem, gan vadot grupu nodarbības. Luīze ir bijusī sprintere, barjerskrējēja un iekšējo rūdiju un prasmi apvaldīt savu «nevaru» guvusi tieši vieglatlētikā. Darbā Luīze ir stingra un prasīga, jo apzinās, ka daudziem

cilvēkiem vajadzīga ārēja motivācija un atbalsts, lai izdarītu ko vairāk, nekā ierasts, un pārvarētu savu šķietamo spēju robežu. Arī viņas «Aiziet! Aiziet!», kas nereti izskanēja, vadot savu komandu spēles pārbaudījumos, aizgūts no treniņiem.

Ikreiz pārvarēt savu «nevaru»

«Iesaukts armijā» uzdevumi bija lielāks pārbaudījums Luīzes morālo, nevis fizisko spēku robežām. «Ja spēsi morāli, tu spēsi arī fiziski,» saka Luīze. Desmit dienas nemītiģi izaicinot šīs robežas, Luīze pārliecinājusies: «Tiekot pāri katram jaunam izsūkuma brīdim, tu iegūsti jaunu elpu, jaunu spēku. Līdz pienāk brīdis, kad esi gatavs uz visu. Tu saproti, ka izturēsi visu. Dzelžainā disciplīna, kurai bijām nemītiģi pakļauti, pat desmit dienās spēj cilvēkus mainīt. Mēs visi kļuvām savāktāki, apvaldītāki. Rīcībā bija arvien mazāk lieka.»

Viņas sabiedrotais un pretinieks šajā izturības pārbaudē bijusi spīts. Tieši spītības dēļ Luīze spējusi dažbrīd nepadoties, un tieši šī rakstura iezīme vienlaikus arī bijusi tā, ko visvairāk nācies apvaldīt brīžos, kad gribējies iebilst un runāt preti pavēlēm.

Vieglatlētika ir individuāla disciplīna, kur katrs cīnās par sevi. Tomēr dziļākā būtībā Luīze ir komandas spēlētāja, un tieši «Iesaukts armijā» laikā atklājies, cik svarīgi ir grūtos brīžos just, ka neesi viens, ka tev ir kāds, kurš atbalsta, un tu vari kādam būt noderīga.

No ikdienas darba pieredzes Luīze zina, ka lielas intensitātes treniņos būtiskākais ir

noturēt grupu uz viena vilņa, lai neviens nepadotos. «Ja apstājas viens, sevi sāk želot vēl vairāki cilvēki. Tādēļ ir tik svarīgi just un motivēt grupu un katru tās dalībnieku kopējai plūsmai,» saka Luīze. Spēles laikā Luīze atklājusi, ka iespēja grūtībās atbalstīt kādu citu palīdz viņai pašai izturēt un pārvarēt sevi, iegūt otru, trešo un desmito elpu. «Mūsu mentors vērsa uz to uzmanību, sakot, cik būtiski ir atrast katram savu veidu, kas palīdz izturēt.»

«Zilās asinis»

Iepazīstot trīs Latvijas bruņoto spēku veidus un piedaloties pārbaudījumos to bāzēs, Luīze atzīst, ka lielākās simpātijas viņai izraisījuši Gaisa spēki. «Par aviatoriem teic, ka viņiem esot «zilās asinis», un tajā ir daļa patiesības. Man viņi likās īpaši, smalkāki par citiem. Bet, no otras puses, es saprotu, ka armijā bez spēcīgi attīstīta prāta vispār nav iespējams dienēt,» ir pārliecināta Luīze.

Pārbaudījumu laikā viņa novērtēja, ka sievietes prāts, loģika un miers dažkārt mēdz būt pārāk par vīriešiem piemērots. Tāpat viņa ievēroja, ka fiziski stiprākie, kuri neapdomīgi iegulda lielu daļu sava spēka atsevišķās darbībās, ātrāk pagurst nekā tie cilvēki, kuri mazāku spēku prot dozēti patērēt ilgākā laika posmā.

Luīze atceras pārbaudījumu spēlē pavadītās nakts, kad vidējais miega daudzums nav pārsniedzis četras stundas. Viņa, kas agrāk nav varējusi gulēt, ja kāds krāc vai nav ērta gulvieta, nometnē, noliekot galvu uz spilvena, uzreiz iekritusi visdziļākajā miegā. «Pēdējās dienās dzelžainās disciplīnas ietekmē novēroju savādu sakritību, ko piedzīvoja arī citi pārbaudījumu dalībnieki. Ir melna nakts, gaitēņa galā atveras durvis, un mūs nāk modināt. Vēl ir vairākas sekundes, līdz šis cilvēks atnāks un pateiks pavēli: «Celties!», bet es jau esmu pamodusies brīdī, kolīdz viņš atvēra durvis,» atceras Luīze.

Pieņemt neparedzamību un neziņu

Gatavojoties pārbaudījumiem un runājot ar sev pazīstamiem armijas cilvēkiem, Luīze bija noskaidrojusi, ka turēšana neziņā,

pārbaudījumu intensitātes vai ilguma palielināšana, neparedzamība ir veids, kā gatavo karavīrus. Reāli nonākot šādos apstākļos, Luīzei brīžiem prātā iezagusies doma: «Bet mēs taču neesam isti karavīri! Kādēļ pret mums tā izturas?!» Tomēr ar laiku arī pie šīs totālās neprognozējamības pierod. «Iekšēji veidojas sajūta — lai kā tevi kāds censtos salauzt, to vairs nevar izdarīt, jo tu vienkārši neļauies. Fiziski dari visu prasīto, bet netērē spēkus un enerģiju, iekšēji cīnoties vai meklējot taisnīgumu,» uzsver Luīze.

Vaicāta, kā viņa sev izskaidrojusi, kādēļ karavīri tiek mācīti un gatavoti psiholoģiski un fiziski smagos apstākļos, Luīze atbild, ka, būdama šajā procesā, viņa īsti to nav sapratusi, tomēr, izvērtējot pieredzēto, atzīst, ka šādi pārbaudījumi viennozīmīgi atsiņā tos, kuri nav morāli stipri. «Karavīrus gatavo kara apstākļiem. Tādēļ arī mācībām jābūt tādām, lai šie cilvēki būtu pēc iespējas gatavāki profesionāli darboties tieši tik grūtos apstākļos, kuros nezini, kad varēsi pāēst, pagulēt, cik vēl tev jānoskrien un kurā brīdī no jauna jādodas ceļā.»

Turēt doto vārdu

Pārbaudījumu sākumā Luīze ar vienu no «Iesaukts armijā» operatoriem noslēgusi derības — ja viņa iekļūstot finālā, daļēji noskūšot matus. «Es vārdu turēju,» smaidot saka Luīze un paceļ gaišās, garās matu šķipsnas no deniņiem. Un tur patiesi atklājas solījuma sekas gluži kā meitenei no «Puķa tetovējuma».

«Iesaukts armijā» finālā iekļuva trīs projekta dalībnieki, un viņi visi toreiz vienlaikus ar prieku jutuši izbīli: «Vai tiešām mūs mocīs tālāk?» Un brīdī, kad tika teiktas svinīgās runas uzvarētājiem, Luīze, kas

desmit dienas bija ar visām maņām klātesoša un gatava cīnīties, sēdēja, nespēdama noticēt, ka pēkšņi var vienkārši un mierīgi sēdēt. Tā vietā, lai uzmanīgi klausītos vai justu lepnumu, dzirdēja pati sevi prātojam: «Es jūtu, kā man vējš pūš gar ausi. Es to nekad iepriekš neesmu jutusi. Cik savāda sajūta!» Luīze pati smaida par sevi, ka tik svarīgā uzvaras brīdī viss, uz ko viņa spēja koncentrēt uzmanību, bija sajūtas, ko sniedza nupat noskūtie mati.

Lepna pārstāvēt NBS Mičiganā

Balvā par uzvaru pārbaudes spēlē «Iesaukts armijā» Luīze saņēma braucienu uz Mičiganas bruņoto spēku bāzi ASV. Domājot par tur gūto pieredzi, viņa atzīst, ka jutusies iedvesmota no tā, cik cieņpilna ir cilvēku attieksme pret militārās jomas pārstāvjiem Amerikā. «Man šķiet, tāda pamazām veidojas arī pret Latvijas armiju,» vērtē Luīze. Viņa jutusies lepna arī par to, cik godpilna ir Mičiganas kolēģu attieksme pret Latvijas bruņotajiem spēkiem. Pret kopīgo sadarbību un Latvijas karavīriem. Viņa, nosacīti būdama NBS spēku pārstāve, visa brauciena garumā baudījusi pastāvīgu uzmanību, cieņu un rūpes.

Luīzes brāļi, vērojot viņas darbošanos spēlē «Iesaukts armijā» un iestāšanos Zemessardzē, ir iedvesmoti rīkoties līdzīgi. Šobrīd viņi apgalvo, ka gribētu piedalīties līdzīgos pārbaudījumos, lai varētu teikt: «Redzi, māsa! Es arī tā varu!» Un droši vien ir vēl simtiem cilvēku Latvijā, kuri domā līdzīgi, pieņemot, ka militārā joma ir fiziskā spēka un izveicības pārbaudījums, iespējams, pat nenotiekot, ka cilvēka, arī karavīra spēks slēpjas viņa galvā un spējā pārvarēt un motivēt savu prātu. **IS**

Vakara jundā pēc 95 gadiem

Edīte Sondoviča

Foto — Gatis Dieziņš.

30. novembra pēcpusdienā laukums pie Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas ir saposts vakara jundai. Tajā izvietotas senas, gandrīz gadsimtu vecas fotogrāfijas. No tām veras jaunas skaistas sejas. Tie ir četrpadsmit 1919. gada septembrī dibinātās Kara skolas pirmie kadeti, kuri 1919. gada novembrī krita kaujā pie Vareļiem. Ierindā — 21. gadsimta kadeti no NAA. Vakara junda. Vienota ierinda. Tie, kuru uzvārdu nosauc, atsaucas. Ik pa brīdīm atskan kritušā karavīra uzvārds. No ierindas skan atbilde: «Kritis par Latviju!» Viņi ierindā paliks mūžīgi. Pie fotogrāfijām spoži deg uguns piemiņai.

Svinīgajā rituālā tajā pēcpusdienā no-
raudzījās arī Latvijas armijas ģenerāļa Mār-
tiņa Hartmaņa meita dzejniece Astrīde
Ivaska. Sava mūža 88. rudenī viņa kārtējo
reizi pildīja ģimenes misiju — 2008. gadā pie-
ņemto lēmumu par tēva ģenerāļa Mār-
tiņa Hartmaņa piemiņai iedibinātā Goda zobena
pasniegšanu vislabākajam NAA absolventam
leitnantam. Atgādināšu, ka M. Hartmaņa zo-
benu 1940. gada decembrī ģenerāļa aresta
laikā konfiscēja čeka, tāpat kā pārējos viņa
apbalvojumus, arī Lāčplēša Kara ordeni.
Līdzekļus zobenu iegādei deva dzejniece
A. Ivaska un viņas brālis Juris Hartmanis,
informātikas zinātni doktors, profesors no
ASV. Par to, lai zobens būtu identisks Lat-
vijas armijas zobenam, rūpējās Latvijas pa-
trioti atvaļināts virsnieks Ēriks Priedītis.
Līdz 1940. gadam Valsts prezidents zobenu
pasniedza katram jaunajam leitnantam,
Kara skolas absolventam.

Klāt svinīgais brīdis. Tiek nolasīta NBS
komandiera ģenerālleitnanta Raimonda
Graubes pavēle, un ierindas priekšā pie

Astrīdes Ivaskas dodas NAA absolvents
Jūras spēku leitnants Kaspars Pollaks, lai sa-
ņemtu godam nopelnīto augsto balvu. Droši
un pārliecinoši skan viņa vārdi: «Savam
godam, latvijai slavai, Tēvzemei un brīvībai!»

Vēlāk, kad akadēmijas Tradīciju zālē
pulcējās Melnās kafijas vakara dalībnieki,
Kaspars Pollaks, uzsverot sava solījuma
vārdu nozīmi, sacīja spožu uzrunu. Viņš
sirsnīgi pateicās ģenerāļa M. Hartmaņa ģi-
menei gan savā, gan iepriekšējo Goda zo-
bena saņēmēju vārdā. «Zobens, tāpat kā
jebkurš cits apbalvojums, nav tikai skaists
un spožs formas tērpa atribūts. Otra jebkura
apbalvojuma, arī Goda zobena, puse ir uz-
liktā atbildība attaisnot to, ka saņēmējs ir šī
apbalvojuma cienīgs. (...) Lai mūsu darbi un
vārdi gan dienestā, gan civilajā dzīvē būtu
virsnieka un karavīra goda cienīgi. Bet ne-
pieciešamības gadījumā, ja tāda, nedod,
Dievs, rastos, mēs mācētu un spētu ne tikai
sacīt «Gods kalpot Latvijai!», bet arī krist
par Latviju, par savu ģimeni, savu tautu.»

Vēlāk sarunā ar Kasparu uzzināju, kas
veidojis šo jauno personību. Tēvs Vladislavs
Pollaks dienējis Iekšlietu ministrijas Valsts
ugunsdzēsības un glābšanas dienestā, bijis
Ugunsdzēsēju daļas priekšnieks, pasnie-
dzējs Ugunsdrošības un civilās aizsardzības
koledžā. No dienesta atvaļinājies pulkvežleit-
nanta pakāpē. Diemžēl viņam nebija lemts
piedzīvot brīdi, kad dēls saņēma pirmo virs-
nieka pakāpi un ģenerāļa M. Hartmaņa
Goda zobenu. Kaspara māte Lolita Pollaka
ir izdienas pensijā, bet turpina darbu Valsts
policijā. Ar sievu Līgu Kaspars apprecējies
Lāčplēša dienā 2011. gadā. «Abi esam Lat-
vijas patrioti, gribam šeit audzināt savus
bērnus, jo mīlam un cienām savu valsti.»
Atzinīgus vārdus Kaspars veltīja studentu
korporācijai «*Fraternitas Cursica*», kur, tāpat
kā Jaunsardzē un akadēmijā, viņš guvis pār-
liecību par jaunatnes iesaistīšanas nozīmību
tradīciju kopšanā. Jaunsardzē, atvaļinātā
kapteinleitnanta Gunāra Meļņa ieinteresēts,
Kaspars izvēlējies nākotni saistīt ar Jūras
spēkiem. Studējot Latvijas Jūras akadēmijā,
viņam paraugs bijis jūras kapteinis Ilmārs
Lešinskis, kas «ar savu nelokāmo Latvijas
patriota un jūras virsnieka stāju raisīja ap-
brīnu katrā no jaunajiem virsniekiem».

Šobrīd leitnants Kaspars Pollaks ir Jūras
spēku flotiles Patruļkuģu eskadras štāba un
apgādes kuģa A-90 «Varonis» klāja koman-
das komandieris. Viņš ir arī jaunsargu vie-
nības instruktors un turpina studijas Latvijas
Jūras akadēmijā, magistrantūrā.

Vakara noslēgumā A. Ivaska sacīja, ka arī
viņas brāli iepriecinās ziņa, ka tēva piemiņu
glabās vēl viena inteliģenta jauna virsnieka
ģimene. «Mums nu ir piecas tādas ģimenes,
kur goda vietā ir mūsu dāvētais zobens.» **TS**

Kibernoziegumi – 21. gadsimta epidēmija bez vakcīnas

Interneta lietotāju skaita pieaugums (2001. gadā pasaulē bija 513 miljoni interneta lietotāju, 2014. gadā — vairāk nekā 2,7 miljardi), digitālo un sakaru tehnoloģiju arvien plašāka izmantošana civilajā un militārajā sektorā ir radījusi bezgalīgi plašu vidi kibernoziegumiem gan nacionālā, gan starptautiskā mērogā. Ir izveidojusies tā sauktā piektā karadarbības vide, kas eksistē līdzās klasiskajiem karadarbības laukiem uz sauszemes, jūrā, gaisā un kosmosā. Tā kā kibernoziegumu izcelsme ir relatīvi nesena, kibernetikas jomā vēl nav detalizēti izpētīta tās tehniskajā dimensijā. Baltie plankumi kibernetikā eksistē arī institucionālajā, tiesiskajā un politiskajā dimensijā. Tāpat nav skaidrības, kā kibernoziegumu kontekstā kvalificēt, sistematizēt mainīgos raksturlielumus, piemēram, kibernetizācija un pasūtītāja identitāti, uzbrukuma realizācijas līdzekļus (privāts dators, serveru tīkls ar visā pasaulē izkaisītām stacijām u. tml.), uzbrukuma mērķus un rezultātus (vandalisms, propaganda, destabilizācija, diskreditācija, diversija, sabotāža, informācijas vai datu zagšana, pakalpojumu bloķēšana, elektronisko iekārtu darbības traucējumi (arī ieročos un kaujas tehnikā), infrastruktūras objektu darbības bloķēšana, finanšu noziegumi, cilvēku bojāeja utt.).

Salīdzinājumā ar otru 21. gadsimta sērgu — terorismu — kibernoziegumiem digitālajās telekomunikāciju sistēmās raksturīgs vēl izteiktāks asimetriskums un neprognozējamība, ko pavada ļoti apgrūtināta izmeklēšana un juridisku pierādījumu vākšanas problēmas. Pie neveiksmīgas apstākļu sakritības terorists vientuļnieks ar nelielu klēpj datoru, atbilstošām programmētāja zināšanām un pieslēgumu internetam var radīt gan civilajā, gan militārajā sektorā lielākus zaudējumus nekā vesela armija ar ultramoderniem ieročiem. Turklāt šis vientuļais noziedznieks visbiežāk netiek notverts. Nesodāmības apziņa darbojas kā spēcīgs dzinulis arvien jauniem indivīdiem vai noziedzīgām organizācijām veikt kibernetizāciju, ar minimālām investīcijām izraisot dažāda mēroga kaitējumu. Pat gadījumā, ja izdodas notvert kādas organizācijas nolitgu kibernetizāciju, viņš var apgalvot, ka darbojies pēc savas iniciatīvas, un īstais pasūtītājs tā arī paliks ēnā. Šādā situācijā paliek neatbildēti jautājumi — pret ko pavērst atbildes pasākumus? Kurā virzienā veikt preventīvas darbības?

Kamēr uz četrām tradicionālajām karadarbības vidēm attiecas vispārpieņemti karadarbības principi, karadarbību «piektajā

vidē» līdz šim nav izdevies disciplinēt ar likumu normām. Tas nav pa spēkam pat ļoti bagātām valstīm un spēcīgām starptautiskajām organizācijām, kuras ir pakļautas kibernetizācijas draudiem, neskatoties uz to rīcībā esošajiem kibernetiskajiem, kibernetikas izcilības centriem, mācību kibernetopoligoniem un visprogresīvākajām tehnoloģijām. Iespējams, valstiska mēroga centieni un privāto kompāniju kibernetikas pasākumi nepieļauj vēl lielāku kibernoziegumu skaitu, tomēr pēdējo 15 gadu laikā kibernoziegumu skaits ir palielinājies ģeometriskā

progresijā. Uzbrukumus caur elektronisko vidi līdz šim jau ir piedzīvojušas gan izpildvaras iestādes, gan militārie objekti un finanšu centri, gan mediji un starptautiskas organizācijas, kas ikdienas dzīvē izmanto datorus un pieslēgumu internetam. Uzbrukumu sekas ir postošas, vienalga, kā mēra kaitējumu — materiālā, tehniskā vai ētiskā izpratnē. Visnecīgākais *force majeure* kādā no jomām var radīt zaudējumus, taču kibernoziegumiem var būt lavīnas efekts, un to negatīvās sekas var izpausties ļoti ilgu laiku, ietekmējot starptautiskās attiecības, politiskos režīmus un nacionālo, reģionālo vai globālo ekonomisko stabilitāti.

Kibernetika specifika ir tik sarežģīta, ka pārredzamā perspektīvā nedz civilajā, nedz

militārajā vidē, visticamāk, neizdosies apturēt kibernoziegumu epidēmiju. Kamēr vien pastāv datori un internets, ir pamatotas šaubas, vai var izgudrot iedarbīgu un visiem piemērojamu vakcīnu pret kibernoziegumu epidēmiju. Pat radot ļoti gudru «labo» serveru armiju, neviens nevar garantēt, ka šī pati armija, inficēta ar bīstamu datorvīrusu, netiks pavērsta pret cilvēkiem, valstīm, starptautiskām organizācijām utt. Tādējādi kibernozieģumus var ierindot starp liekājiem cilvēces apdraudējumiem mūsdienās, un šis drauds saglabāsies un turpinās izplatīties. Tiem, kas pieņem lēmumus kibernetikas jautājumos, jāpatur prātā skaudra atziņa, ka kibernetiskie uzbrukumi skar ne tikai nacionālo, bet arī starptautisko līmeni, pa interneta kanāliem šķērsojot okeānus un kontinentus. Tādēļ kibernetikas pasākumi nacionālā un starptautiskā mērogā ir stratēģiska prioritāte. Piemēram, datorvīruss «I love you», kas interneta vidē tika palaists 2001. gadā, esot nodarījis zaudējumus 10 miljardu dolāru vērtībā. Līdzīga apmēra zaudējumus esot izraisījis arī 1988. gadā aktivizētais vīruss «Morris worm». Taču šie aprēķini ir tikai aptuveni. Zīmīgi, ka atklātajos informācijas avotos pēdējos gados pastrādāto kibernoziegumu izraisītās sekas netiek iztirzātas. Klusēšanai ir iemesli. Potenciālie kibernetizācija nekad nepārstāj meklēt vājas un uzlaužamās vietas «uguns mūros», kas aizsargā valstu, organizāciju, kompāniju vai atsevišķu kaujas bezpilota lidaparātu sakaru sistēmas.

Pēc ārvalstu preses materiāliem sagatavoja
kapteine Vizma Kalčeva.

Foto — <http://jakartagreater.com/>;
www.euractiv.com/infosociety.

Novēlam priecīgus un gaišus
Ziemassvētkus mūsu
uzticamajiem lasītājiem
un autoriem!

Labus draugus, veselību,
nedaudz veiksmes sapņu
piepildījumā jaunajā
2015. gadā

Redakcija

DAILES TEĀTRIS

2015. GADA JANVĀRIS

Lielā zālē

7. T.
8. C.
9. P. 19.00 SAULES BĒRNI *Pirmizrāde!*
10. S. 18.00 SAULES BĒRNI /1. ab./
11. Sv. 15.00 SAULES BĒRNI /2. ab./
12. P.
13. O. 18.00 PĪTERS PENS
14. T. 18.00 PĪTERS PENS
15. C. 19.00 AR VĪRU NAV VIEGLI *Pensionāriem un invalīdiem - 50% atlaide!*
16. P. 19.00 M. BUTTERFLY
17. S. 18.00 FINITA LA COMEDIA!
18. Sv. 15.00 IZRAIDĪTIE *Vidusskolēniem un studentiem - 50% atlaide!*
19. P.
20. O. 19.00 SAULES BĒRNI /3. ab./
21. T. 19.00 BOVARĪ KUNDZE /6. ab./
22. C. 19.00 BOVARĪ KUNDZE *Vidusskolēniem un studentiem - 50% atlaide!*
23. P. 19.00 ŠEIPINGS *Pensionāriem un invalīdiem - 50% atlaide!*
24. S. 18.00 PRIMADONNAS
25. Sv. 18.00 RIČARDS III *Pēdējo reizi! Skolēniem, studentiem, pensionāriem un invalīdiem - 50% atlaide!*
26. P.
27. O.
28. T. 19.00 BOVARĪ KUNDZE
29. C. 18.00 PĪTERS PENS
30. P. 18.00 PĪTERS PENS
31. S. 18.00 VĒJEM LĪDZI *Skolēniem, studentiem, pensionāriem un invalīdiem - 50% atlaide!*

Mazā zālē

7. T.
8. C. 19.00 UGUNSGRĒKI *Pirmizrāde!*
9. P.
10. S. 18.00 UGUNSGRĒKI
11. Sv.
12. P.
13. O.
14. T. 19.00 DIVI KAPTEIŅI
15. C. 19.00 VECPUIŠI UN VECMEITAS
16. P.
17. S. 13.00 VECPUIŠI UN VECMEITAS
18. Sv. 15.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE *Pensionāriem un invalīdiem - 50% atlaide!*
19. P.
20. O. 19.00 UGUNSGRĒKI
21. T.
22. C. 19.00 VAŅA UN SOŅA UN MAŠA UN SPAIKS
23. P. 19.00 PASAKA PAR VĒRDIŅU *Pensionāriem un invalīdiem - 50% atlaide!*
24. S. 18.00 SLAZDĀ
25. Sv. 13.00 SKUDRU SPRINTS
18.00 SKUDRU SPRINTS
26. P.
27. O. 19.00 PREILENĪTE
28. T. 19.00 VAŅA UN SOŅA UN MAŠA UN SPAIKS
29. C. 19.00 DIVI KAPTEIŅI
30. P. 19.00 DIVI KAPTEIŅI
31. S.

Kamerzālē

7. T. 19.00 PUSSLEPKAVA *Pirmizrāde!*
8. C.
9. P.
10. S. 18.00 PUSSLEPKAVA
11. Sv.
12. P.
13. O.
14. T. 19.00 PIRMĀ GRĒKA LĪCIS
15. C. 19.00 PIRMĀ GRĒKA LĪCIS
16. P.
17. S. 13.00 PREZENTĀCIJA
18. Sv. 15.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ
18.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ
19. P.
20. O. 19.00 PUSSLEPKAVA
21. T. 19.00 LĒNPRĀTĪGĀ
22. C. 19.00 VISAS VIŅAS GRĀMATAS
23. P. 19.00 PIRMĀ GRĒKA LĪCIS
24. S. 18.00 AIJA PĒC JAUNSUDRABIŅA
25. Sv. 13.00 VISAS VIŅAS GRĀMATAS
26. P.
27. O. 19.00 BIEDRE ZARIŅA
28. T. 19.00 LĒNPRĀTĪGĀ *Pensionāriem un invalīdiem - 50% atlaide!*
29. C. 19.00 MĪLAIS MELIS
30. P. 14.00 PREZENTĀCIJA
31. S.

BOVARĪ KUNDZE

PIRMĀ GRĒKA LĪCIS

* Repertuārā iespējamas izmaiņas!

Kase: 10.00 - 19.00; S., Sv. 11.00 - 18.00
Informācija: 67294444, www.dailsteatris.lv
www.bilesuparadize.lv

N r . 1 2 | T Ē V I J A S S A R G S | D E C E M B R I S | 2 0 1 4

